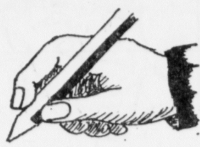

Við árslok

B
R
Ø
V

Hitt gamla ár er runnið, syngur skald. Og nú verður gjørt upp, hvat farna árið hefur givið, og vit hava kanska eina hóming av, hvat uppgerðin kemur at visa, og vit fegnast yvir úrslitið og hava orsök at takka fyrri. Men eyddan var ikki einans blið í farna ári, tað var mong dýpur hending, ið fekk sár at bløða, og tilíkar hendingar noyðast vit eisini at taka fyrri gott, tí soleiðis er jarðarlívið okkum fyriskrivað. Vit hava einki krav uppá nakað, vit eru skapað at taka eins væl við mótgongu sum viðgongu.

Vit eru komin í eitt nýtt ár, sum mangt er loynt fyrri okkum hvat tað hefur at bjóða, og tað er sum yrkjarin tekur til: Hvat nýggja árið vil mær veita, tað fjalt og dult er fyrri mær, men...

Tað ber saktans til at skapa sær eina framtíðarmynd og tað er okkum loyvt, men meir megna vit ikki. Vit liva í eini tíð, hvar óvantaðar broytingar koma okkum fyrri næstan hvønn dag, og megu tí ásjóna, at vit meira enn nakrantíð stevna fram í stóraríðis, hvat leggur okkum fyrri framman, men livast má. Eitt kunnu vit tó og tað er at siga: «Í Jesu navn byrjum værl fulltreyst nú árið nýggja!» Og hetta er í øllum fornum neyðugt, tí sjálv megna vit einki. Hetta er veruleikin sum ongum okkar nyttar at gera seg so hástóran at siggia burtur frá. Trúgv er ikki sprottin av pessimismu.

Fyrri at venda aftur til gamla árið, so gav tað nógv í krónum, men nøgðin úr sjónum tykist al-

samt at minka bæði á fjarleiðum eins og í heimasjógv. Einasta veiða sum gav framgongd í nøgd er sildaveiðan, og hetta nyttar ikki at gera óðrvisi enn veruleikin talar fyrri.

Hvat koma vil úr sjónum í 1974, er ókent; men vit vita, at fiskaavmarkingar og meskaviddir í v.m. hjá fiskiflotanum hefur sín tyding. Herafrat koma munandi stórr, útreiðslur við hekkadum oljuprís, sum eisini ber við sær hekkadan pris á vorum sum framleiddar verða við oljuorku. Aðrar vinnuligar inntøkur kundu verið nevndar, men tær eru at kalla viðfáningsur í mun til høvudsinnu okkara, sum er sjógvurin.

Ávaring um sparsemi: er altíð gott. — Men mær tykir, at fólk flest megu eiga í sær, at skal tað gangast hushaldsliga væl, so sparsemi ein avgjörd neyðug treyt, tí annað hvørt peningur er nógvur ella ikki — og tað eru tey flestu sum ikki hava — er sparsemi fortreytin fyrri at kunna standa á egnum beinum. Vit eiga at dubba okkum til at taka imóti framtíðini og ikki lýsa hana alt ov bjarta, tí tað ber illa til at gera seg blindan fyrri tí veruleika at myrk skýggj hómast á loftinum. Mong lond dubba seg til at taka imóti teim um óløgum, ið sýnast at gera seg til at reisa úr kavi.

Tað er so mangt sum við ársenda og við at stiga inn í eitt nýtt, sum rennur einum í huga sum kundi verið vert at drigið fram, men tí tess eru umstøðurnar ikki beint nú, tí vil eg endá við at taka undir við Mikkiál á Ryggi:

Í Jesu navn, Harri vár,
av hjarta vit teg biðja
várt land, várt fólk,
várt heim í ár at stimbra,
styrkja, styðja. ...

ða settar í verk, tá fundur um heita verður aftur í mars.

Men tann norsk kraftblokkaflothin er stórur og hartil effektivur — og detvil í så fall skjera 15. juni og dá má en tro at danskene vil komme på andre tanker», sigur Knut Vartal. Norsk kraftblokkaflothin man telja eini 600 skip.

Knut Vartal sigur viðari: «at danskene på møtet i London krevde en helt urimelig andel av en kvote, medens de andre var indstillet på et kompromiss».

Hetta sigur okkum, at einki man vera slakað av føroysku veiðuni í Norðsjónum. Tí er tað av alstórum tyding, at vit varðveita henda partin av veiðu-

okjum okkara og henda veiðufloata.

Men hetta sigur okkum eisini, at tað er neyðugt, at vit við fiskaripól tikki okkara ikki fara einvíst fram og fram eftir fommum. Teir sum tala skulu okkara sok fyrri at vinna okkum so frægar sømdir sum móguligt, vita at vit noyðast eisini at veita á fjarleiðum, á leðum, har eisini aðrir royna og hava javnbjóðs rætt við okkum.

Men eftir tí sum Knut Vartal sigur, so er alt utlit til, at norðmenn vilja trýsta føroyingar burtur. Og akta føroyingar ikki, ja so hótta Vartal við at senda stóra bróður við 600 skip um — og vit við okkara 20 til 23.

Skal ein tala um ovurfisking og avleiðingar av hesum, so dylist ikki, at tað er Noregs veldugi kraftblokkaflohti, sum fyrstur hefur verið at troyst Norðsjørleiðirnar og soleiðis hefur verið størsta orsøkin til ovurfisking í Norðsjónum.

At aðrir so hava tikið eftir er einki óvanligt, ei heldur órimuligt, men nú at banna øðrum at fiska, sum bert hava ein brekparti mótgæts tí floata, sum Noreg hefur, er ikki so lítið av einum órimuligum kravi.

Og hugsa vit so um hvussu munandi og tyðandi partur Norðsjørveiða okkara er í landshúsráðhaldinum, ja so er krav Noregs ikki minni enn ótøluligt.

Jacob Lindenskov

Tjóðveldisflokkurin vinstrumegin???

14. september brúkti nú um dagarnar eina heila oddagren til at seta niður á og gera gjøldur burturúr javnaðarflokkinum, tí hesin heldur fast við, at hóast ta miklu vælstandsaldu, sum vit ríða á, eru enn mong, sum liva á livsins skuggasíðu. 14. september meinar at javnaðarmenn áttu at tagt, tí nú hava teir í so mong ár verið partur av landsins styr, og at tað mátti verð skomm at viðgíngið, at vit enn ikki hava verið førir fyrri at skapt nóg góð kor fyrri allar landsins íbúgar.

Politiska mál javnaðarflokksins hefur, síðan hesin flokkur sá dagsins ljós og til dagin í dag verið, at skipa samfelag okkara so, at føroyska fiski- og verkamannastættin fekk tann part av samfelagsáðundanum, sum henni av røttum tilkemer, og hon fekk tað vald í samfelagnum, sum hon hefur krav uppá. Javnaðarflokkurin veit væl, at hetta ikki er móguligt undir núverandi kapitalistiskum samfelagsskipan, men hann hevur meit, at tað hefur tæni føroyska verka- og fiskimannastættin, at hann hefur verið partur av landsstýrinum. Sjálvstjórnin hevur havt móguleikar fyrri at fært tann poliikk sum vit halda vera tann besta, hava vit tó — og tað rongja ikki 1000 14. september-oddagreinir — bót munandi um kor vinnufólksins í Føroyum. Vit vinna okkum ikki at sosialt órættvisi verður beint burtur í samarbeiði við sambandsflokkinn og gamla sjálvstýrið; men lut okkara í samgongu við hesar flokkar hefur tó fært við sær, at færri enn nakrantíð áðurn liva á livsins skuggasíðu, og at dagsins skuggi er munandi ljósari enn hann hevði verið uttan luttoke javnaðarflokksins.

Tí henda dag hefur lóggávuveldi okkara óngandi enn verið so sett saman, at móguleiki hevur verið fyrri at fært javnaðarflokkinn til at fært sosialistiskum poliikk. Men samsvarandi útendisk bløð er tjóðveldisflokkurin farn á gløð. Danska SF-bláðið mín-avisen gremur seg um vánaliga valfrúlsfól, men uggar seg 15.12. á forsiðuni við,

at: «Vi går frem i Nordatlanten».

Hevur formaður tjóðveldisflokksins givið donum ta fatan, at hann politiskt liggur á lnu við SF, fer hetta óivað fyrr ella seinni at koma til sjóndar í tí heimliga politikkinum. Eina slíka politiska kúending — vit minnst enn poliikk tjóðveldisflokksins frá 1964-1968 — skal tjóðveldisflokkurin onki ilt hoyra fyrri frá javnaðarflokkinum.

Sum kunnugt er gleðin stór um hvønn umvandan syndara.

men lat okkum nú ikki gleðast alt ov tíðliga. Eitt er, hvat sagt verður við danir, annað er hvat gjørt verður í Føroyum. Sjálvandi vóna vit at frásagnir tjóðveldisformannsins verða at finna aftur í politiskum verki í Føroyum. Tess sterkari vinstrivongur verður í føroyskum poliikk, tess betri verður móguleikin fyrri at færa javnaðarpoliikk, og tess betri verður samfelag okkara at lva í.

ask.

EF-málið

Ein hoyrir í útvarpinum, at nú hefur flokkur okkara — ella í hvussu er lögmaður — tikið tað stóðu í EF-málinum, at Føroyar skulu ikki miða móti limaskapi í EF, men einum handlsáttmála, soleiðis sum umstøðurnar og treytirnar eru (i løtin).

Kanska havi eg ikki fylgt nóg væl við, men eg havi ikki nakra staðir sæð lögmann ella landsstýrð siga okkum, hvi henda stóðu nú er tikið; hvortjar treytirnar og umstøðurnar, lögmaður tosar um, eru, sum hava fingið Javnaðarflokkinn til at taka ta stóðu, ikki at gerast limir.

Mann hefur skilt, hvi einstakir javnaðarmenn frammanundan vóru imóti limaskapi, til dømis sigur Jóhan Nielsen seg vera imóti vegna centralisering av Europu og harvið fjárfstýring av Føroyum frá Bruxelles, Axel Skoubo vegna hansara angst fyrri monopolum og makt teirra, Álvur Kírke av religiøs-um orsøkum; alt saman munandi orsøkir, hvort fyrri seg, men mest teoretiskar, í hvussu er politiskar, valla heilt sakligar og als ikki konkretar.

Hvortjar eru tær konkretu treytirnar, f.eks. fyrri vinnulív, sum liggja fyrri idag, og sum lögmaður og javnaðarleiðslan byggir sína nei-stóðu á?

Vit almindulgu deyðulgu, sum kanska ikki eru so skulandi í hesum mál, vilja fegin kenna hesar treytir og umstøður, so vit eftir forimuni og egnum metingum kunnu gera okkum okk-

ara egna stóðu í hesum tyðandi máli.

At lögmaður gongur skjótt fram her, skilja vit, tí í nýggj-ársrøðuni varð sagt, at nú skuldi leggjast fyrri Føroya Løgting uppskot um at biðja EF um ein handlsáttmála — alto vit skulu ikki taka hvorki galdandi biðitið ella evt. forlongda biðitið? Hvi?

Ein kundi hugsa sær at vita, hvat ið nú skundar undir til at taka bráfengis stóðu imóti; fyrri kortum varð sagt, at landsstýrð ikki skuldi lata allar dyr aftur fyrri limaskapi, men idag er broytt?

Hevur lögmaður nakað at sigga fólk um, hvussu víðurskiptin mótgæts Danmark verða, um Danmark verður innanfyri — Føroya úttanfyri, ella er hetta fyrsta s'g til at avtaka rikisfelagsskapin?

Her standa nógvir spurningar opin fyrri okkum sum lurtar: vit skulu nú ikki spyrjast um, antin Føroyar skulu vera limir ella ikki, sum mong hava ventað, men kanska vit kundu f'ngið eitt sindur meira at vita kortini?

jbm.

Vit skulu skerja okkum

Hvar tú lesir og har tú hoyrir talu um fiskiskap á teim leiðum har føroyingar royna, verður talað um skerjing av veiðimøguleikum.

Tað verður røtt um komandi katastrofu, um veðan ikki verður minkað og tað í stundini, ja, ein skuldi trúð, at alt velst um, hvort føroyingar minka um sína veiðu ella ikki.

Í desember mánaða vóru tingingar í London um kvotaskipan fyrri sildaveiði í Norðsjónum og tað sum menn søgdu har, bendi alt á, at verður ikki tikið hart í róður, og fullkomulig stæðing verður sett í verk, ja so fer sildastovnurin til grundar.

Í dag verða veidd millum 500.000 og 600.000 tons árliga í Norðsjónum, meðan granskararnir siga, at ein vandelig veiða kann færa til, at tað í framtíðini kunnu veiðast millum 800.000 og 900.000 tons árliga, uttan at

nakar skað hendir. Og granskararnir siga heraftrat, at tann ovurfisking sum verið hefur síðstu árin av ungsildini í Norðsjónum kann koma at tyða, at sildin sum heild verður týnd um ikki okkurt hendir. Sum er, eru settar í verk nokk so stórar avmarkingar, men hetta halda teir klóku ikki vera nóg mikil. Herafrat gjørdur norðmenn bæði í fjor og fyrraárið sínar egnu eykaavmarkingar, men í sama tíðarskeði sum norska veiðan soleiðis minkaði munandi vaks føroyska, danska og íslenska veiðan av sild í Norðsjónum munandi.

Í Norges Handels og Sjøfarts Tidende 17. desember 1973 sigur Knut Vartal, fiskaristjórn, heraftrat, at norðmenn umhuga at sleppa norska kraftblokkaflothanum út aftur í Norðsjógvinn, um ikki uppafur stórr kvotaskipanir enn higar til, ver-